

Puupäähattu Ilkka Heilälle

B. Virtasen luoja sai kukkahatun päähänsä 20.4.2006. Samalla Suomen Sarjakuvaseura nimitti viisi uutta sarjakuvaneuvosta.

Suomen sarjakuvaseura on päättänyt myöntää vuoden 2006 Puupäähattu-palkinnon Ilkka Heilälle. Hänen tunnetuin piirroshahmons on B. Virtanen, työelämän ja harmaan arjen musertavan paineen alla sitkeästi sinnittelevä hiljainen sankari.

Turkulainen Heilä (s. 1956) on pitkän linjan sarjakuvantekijä. Jo oppikoululaisena Heilä osallistui Turussa nuorison taidetapahtuman sarjakuvakilpailuun vuonna 1970 ja oli mukana perustamassa Turun sarjakuvakerhoa vuonna 1973. Hän sai piirroksiaan julki huumorilehti Arpuusissa ja suomalaisen sarjakuvan uranuurtajassa, Sarjis-lehdessä. Molemmat julkaisut jäivät kuitenkin lyhytikäisiksi, ja piirtäjä päätyi päivätöihin.

Heilä vietti kaikkiaan 17 vuotta postissa pakettien lajittelijana. Syväskellus suomalaisen työelämään osoittautui kuitenkin hyväksi pohjaksi uralle sarjakuvapiirtäjänä. Vuonna 1989 sai Uuden Suomen ja Bulls-syndikaatin sarjakuvakilpailusta alkunsa B. Virtanen.

B. Virtanen on supisuomalainen antisankari, joka kokee vastoinkäymisiä niin työelämässä kuin kotonaankin. Sarjan huumori ammentaakin suomalaisesta kyvystä vitsailla vaikeuksienkin edessä.

Sitä voisi kuvailla ironiseksi inho-realismiksi.

Virtasen maailmaan ei paljon valon pilkahduksia mahdu, mutta samastumalla hänen kohtaloonsa saamme nauraa omille pienille hankaluuksillemme. Virtanen on sitä ihmistyyppiä, joka taipuu mutta ei siltikään taitu. Tässä yt-neuvottelujen ja massairtisanoimien maassa Virtanen kärsii, jotta meidän muiden olisi hiukan helpompi kestää.

Heilä on B. Virtasen lisäksi tehnyt myös koulukaverinsa Matti Ponkamon kanssa sarjoja "Lakitupa" ja "Maailmojen luojat". Hän on kunnostautunut myös karikatyyrien piirtäjänä ja tekemällä parodiasarjoja Suomen MAD-lehteen. Hänen töitään ovat hyödyntäneet myös mm. Mielenterveyden keskusliitto ja Toimihenkilöunioni.

B. Virtanen ilmestyy yli 30 sanomalehdessä ympäri maan. Sarjasta on koottu 11 kokooma-albumia ja myös Suomen oloihin harvinainen kovakantinen juhla-kirja. Albumit ovat myyneet yhteensä yli 100 000 kappaletta. Ensimmäinen albumi, vuonna 1997 julkaistu Arkipäivän sankari, auttoi osaltaan menestykseen kustantajansa Arktisen Banaanin, josta on sittemmin tullut alan merkittävimpiä toimijoita Suomessa. Sarjasta on tehty lukuisia oheistuotteita - aihepiiriin sopivasti etupäässä toimistotarvikkeita.

Kuvat: Vesa Kataisto

Suomen sarjakuvaseura ry on vuodesta 1972 lähtien jakanut arvostetuinta suomalaiselle sarjakuvantekijälle annettavaa palkintoa, Puupäähattu-palkintoa. Nimensä ja muotonsa on saanut Ola Fogelbergin klassisen sarjakuvahahmon Pekka Puupään päähineen mukaan.

Lista aiemmin palkituista:

<http://www.kupla.net/puupaa.php>

Sarjakuvaneuvokset 2006

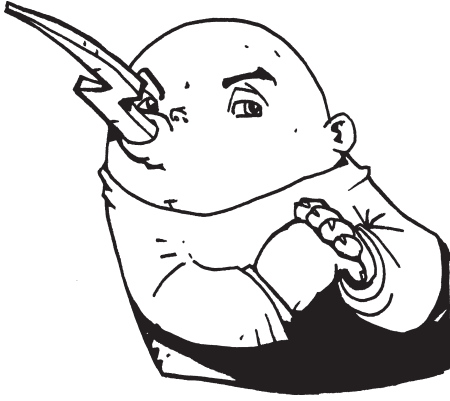
Eeva Lepistö, Toni Jerrman, Asko Alanen, Ilkka Heilä, Juha Aarnisalo ja Vappu Orlov

Sarjakuvaseura on myöntänyt vuodesta 1981 noin viiden vuoden välein sarjakuvaneuvoksen arvonimen sarjakuvan parissa tehdystä työstä ansioituneille toimijoille, jotka eivät ole itse sarjakuvantekijöitä. Uudet neuvokset ovat:

Juha Aarnisalo

Sarjakuviin erikoistunut Kulku-Katin Poika on laadukas alan erikoisliike, joka palvelee sekä kovan luokan keräilijöitä että sarjakuvaharrastuksensa alussa olevia. Juha Aarnisalo on jatkanut ansiokkaasti isänsä, Raimo Aarnisalonsäalon työtä - ja saakin nyt neuvoksen kunnian toisessa polvessa.

Sarjakuva-antikvariaatti Kulku-Katin pojan valikoima on mahdollisimman kattava: tarjolla on sekä uutta että vanhaa sarjakuvaa, myös kotimaisia pienkustanteita, joille jokainen myyntipaikka on kullakin arvoinen. Asiakkaat saavat luotettavaa, rehellistä ja ystävällistä palvelua. Juha Aarnisalonsäalon avustuksella on myös saatu tongittua esiin ja uuteen elämään monia historian hämääriin vaipuneita sarjakuvajulkaisuja.

©Moomin Characters

UUTISRUUTU

Toimittanut Ville Hänninen

Alan Mooren ja Dave Gibbonsin Watchmen ilmestyy suomeksi. Egmont julkaisee pitkään odotetun supersankari-sarjakuvan merkkiteoksen syksyllä. Albumin toimittaa ja kääntää Jouko Ruokosenmäki. Toinen iloinen käänös-uutinen on Enki Bilalin uutuusalbumi Rendez-vous à Paris. Ranskassa touku-kuussa ilmestyvä albumi julkaistaan suomeksi kesällä.

Kaikki Tove Janssonin piirtämät Muumipeikko-sarjakuvat aiotaan julkaista englanniksi. Kustantajana on kanadalainen Drawn & Quarterly -kustantamo, joka on julkaissut aiemmin muun muassa Frank Kingin Gasoline Alley -

Muumipeikko kiiruhtaa Amerikkaan.

klassikkoa sekä kanadalaisia nyky-sarjakuvan taitureita Chester Brownia, Sethiä ja Julie Doucetia. Drawn & Quarterlyn sarja on viisiosainen, ja ensimmäinen kirja ilmestyy syyskuussa.

Vaikka toistakymmentä Tove Janssonin kirjaa on käännetty englanniksi, klassikon asemaan nousseita Muumipeikko-sarjakuvia on julkaistu aikaisemmin vain yhden kokoelman verran, Englannissa vuonna 1957.

”On ilo tuoda sydämelliset ja kauniisti piirretyt muumitarinat lukuisille uusille lukijoille. Olen ollut Tove Janssonin

muumien suuri ihailija jo muutaman vuoden ajan, ja erityisesti rakastan hänen kuvituksiaan, kertoo sarjan toimittaja Tom Devlin. Kun Devlinille selvisi, että Jansson on tehnyt sarjakuviakin muumeista, hän alkoi etsiä niitä käsiinsä.

”Ainoa löydökseni oli sotkuinen kopia vanhasta englantilaisesta julkaisusta. Kun ilmeni, että Muumipeikon Pohjois-Amerikan oikeudet olivat saatavilla, otin asian puheeksi Drawn & Quarterlyn kustantaja Chris Oliverosin kanssa, joka ilmoitti jakavansa Jansson-innostukseni.”

Asko Alanen

Egmont Kustannuksen kustannustoimittaja Asko Alanen on populaarikulttuurin tuntija vail-la vertaa. Hänen päänsisäisissä tiedostoissaan ovat niin piirretyt kuin elävätkin kuvat, sekä musiikki ja kirjallisuus, hyvässä järjestyksessä.

Suomalaisten Korkeajännitysten toimittaminen on mainio oivallus, joka valottaa Suomen raskasta ja varjoista historiaa elävästi. Alasen toimituskaudella yhä uusia yleisöjä saanut Tex Willer on jo instituutio. Suomen MAD sekä MADin erikoisjulkaisut ovat ilahduttavasti tarjonneet sivutilaa myös suomalaisille tekijöille.

Alanen on käyttösarjakuvan toimittamisen taituri. Hän osaa löytää juuri ne raaka-aineet, joita suomalainen sarjakuvanälkä kulloinkin vaatii.

Toni Jerрман

Tähtivaeltaja-lehden päätoimittaja, kriitikko ja tietokirjailija Toni Jerрман on sarjakuvafani, jolla on erinomainen maku ja halu kertoa siitä muillekin - meidän onneksemme. Jerрманin

uraa toimittajana leimaa intomielisyyks. Sarjakuvia käsittelevät artikkelinsa ja kritiikkinsä hän kirjoittaa yhtäältä agitaattorin tunteen palolla, toisaalta vankalla ammattitaidolla.

Sarjakuva on ollut näkyvästi esillä Tähtivaeltajassa koko sen liki 25-vuotisen historian aikana. Jerрман on säännöllisesti nostanut lehden palstoilla esiin tuntemattomia mutta kiinnostavia sarjakuvia, Suomesta ja ulkomailta. Tähtivaeltajassa julkaistiin esimerkiksi artikkeli japanilaisesta sarjakuvasta eli mangasta ennen kuin sitä nykyisin kuluttava sukupolvi oli edes syntynyt. Lehdessä on myös julkaistu runsaasti suomalaista sarjakuvaa ja sarjakuvapiirtäjien kuvituksia.

Eeva Lepistö

Helsingin Sanomien sarjakuvatoimittaja Eeva Lepistö on Suomen luetuin mutta myös tuntemattomin kääntäjä. Jo 42 vuoden ajan Lepistö on pitänyt huolta maamme luetuimman lehden sarjakuvavivun tasaisesta laadusta sekä ollut juurruttamassa useita suosittuja sarjoja Suomeen.

Erityisenä ansiona on pidettävä korkeatasoisen kotimaisen sarjakuvan säännöllistä jul-

kaisemista HS:ssa. Yksittäisinä huippuina Lepistön kaudelta ponnahtavat esiin muun muassa Pauli Kallion ja Christer Nuutisen Krampeja ja nyrjähdyskiä, ”Timppa” Mäkelän Kalliokadun blues ja Minun elämäni sekä ”Juba” Tuomolan Viivi & Wagner.

Vappu Orlov

Tammen kustannustoimittaja Vappu Orlov aloitti työn sarjakuvien parissa 1980-luvun alkupuolella. Ulkomaista sarjakuvaa suomennettiin tuolloin kitsaasti, ja aivan yhtä nihkeästi suhtauduttiin myös kotimaiseen albumituotantoon.

Kahdenkymmenen vuoden donquijotemaisen sarjakuvaurakkansa jälkeen Orlov jää historiankirjoihin erityisesti Enki Bilalin (alkaen Jumalattomasta näytelmästä, 1985) ja Hunt Emersonin (alkaen Lady Chatterleyn rakastajasta, 1989) sekä Sempén sarjakuvien kustannustoimittajana. Lisäksi Orlov on ollut valikoimassa Tammen kustannusohjelmaan useita eteviä kotimaisia tekijöitä - Heikki Paakasesta Sami Toivoseen & Timo Varpioon, Jii Roikosesta Ville Tietäväiseen.